

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség: Deák Ferenc-u. 2. Telefon 13-83. Kiadóhivatal, közléshelytartó és jegyiroda: Aradi uca 8. sz. Telefon 306. Nyomda: Petőfi Sándor sugárút 1. szám. Telefonszám 16-84.

Szeged, 1926 november 3, SZERDA

1926. évi átlag: Egy hónapra helyben 40.000 kor. Budapesti és vidéki el. 300 kor. Egyszeri szám ára hétköznapi 2000 kor. A 12- és 6 hónapra 3200 korona. II. évfolyam, 253. szám

A mi feladataink.

Írta: Rassay Károly.

Ugy hallow, akadt valaki, aki szegedi beszédemnek egyik passzusát fatálisan félreértette. En a szociáldemokrata párttal való együttműködésről beszéltem — nem feledkezve meg arról sem, hogy ha elveink egymástól ellentétbe kerülnek, akkor akár szembe is fordulunk — s ő olyan magyarázatot erőszakolt bele gondolatomba, mintha én nem állarét a magánúljádon elve alapján.

Távol álljon tőlem, hogy ezzel a félreértéssel, mint váddal szálljak szembe s csak egy védekező mozdulatot is tegyek. Egész multam nem egyéb, mint folytonos harc és küzdelem a polgári társadalom egyesüléséért és megizmosításáért. Rendkívüli és lépést sem tagitva állók azon a posztion, melyet a polgári társadalom előretolt őrhelyének érzek és melyet a magam számára esztendőkkkel ezeltől kijelöltem. Szigorú polgári politikám és meggyőződésem oly lehetlené tesz minden félreértést ebben a tekintetben, hogy valóban vétenék Szeged közönsége ellen, ha fellelném, hogy egy pillanatig is kétségben volt: vajjon a magánúljádon elvének alapján állók-e, vagy sem.

Azt azonban igenis vallom és hirdetem, hogy a kapitalizmus mai gazdasági berendezkedése nincsen hibá nélkül. Egész sor olyan tulajdonságát és hiányosságát lehetne felsorolni, amely igenis reparációra szorul. Éppen a mi politikánk feladata, hogy ezt a reparációt, ezt a javító munkát ne csak hirdessék, de végre is hajtsák. A polgári politika programját meg kell tölteni szociális tartalommal, mert ennek a politikának általánosnak kell lennie és nem korlátozódnia bizonyos társadalmi rétegekre. Ez a szociális tartalom kívánja meg, hogy igenis küzdjünk a kapitalisták gazdasági berendezkedését, vadhiányai és szociális megértési nélkülségei ellen.

De másfelől éppen a kapitalizmus gazdasági struktúra kívánja meg ezt a küzdelmet. Ottálással, nyesegetéssel a keresz is csak izmosítja gyümölcsfáit. A mi ottálásunk — a szociális gondolat beoltása — a mi nyesegetésünk: vadhiánynak, csenevész ágának, vagy ferde ki-növésnek lenyesegetése minden bizonnyal csak erősíteni fogja azt a gazdasági berendezkedést, melytől mi javítani és tisztítani akarunk. Igen súlyos hiba volna, ezt hirdetem és vallom ma is, a kapitalizmus ferdeségei, hiányai és hibái ellen való harcot teljes mértékben átengedni a szociáldemokrata pártnak. Éppen a polgári társadalomnak, mely a tökéletes termelési rendet fenn akarja tartani, kell előjárnia ebben a munkában és kell megmutatnia, hogy célja a kapitalizmussal nem az, amit szélső teoretikusok ki-mutatni akarnak, tudniillik, a tökéletes egy körbe való korszaklása és a munkásságának teljes lefűzése, hanem az emberi tökéletesség megengedte legjobb gazdasági berendezkedés. Meg kell mutatnia, hogy a szociális megértésnek nem csupán egy olajcseppjével akarja enyhíteni a gazdasági igazságtalanságokat, hanem erős és előrelátó kézzel ott helyez el szelepeket, ahol nagy a feszültség, ott olajoz, ahol erős a surlódás és ideálisnak egy olyan berendezkedést tart, mint a finomművű és nagy tudással konstruált gép, amelynek minden alkatrésze egyformán pontos, minden alkatrésze egyformán megérinti a maga munkáját és halad pályáján anélkül, hogy egyik a másikkal összekötözésbe kerülne, vagy a túlmelegedés robbanást idézhelne elő.

Ímélem tehát: a polgári társadalomnak feladata egyfelől megkeresni saját berendezkedésének hibáit és orvosolni őket, másfelől a kapitalizmus tulajdonságai ellen induló harcban átvenni a vezető és irányító szerepet és ezzel elejét tenni szociális feladatainak, de megóvni és megerősíteni a tökéletes termelési rendet.

A Duce ellen újabb merényletet kíséreltek meg, — a fascisták rombolnak, gyilkolnak egész Itáliában.

A Marcia sur Roma véres évfordulója.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Vasárnap Bolognában újabb revolveres merényletet kíséreltek meg Mussolini ellen. Állítólag Anteo Zamboni, egy 17 éves diák lőtt a ducéra, akit azonban a golyó most sem sértett meg. A golyó lefejele érdemrendjét, átszakította ruháját, de testét nem érte. A tömeg ezután másfél perc alatt 25 szurkással megölte és szertemarcgolta a fiatal dákot.

Mussolini ezután folytatta útját és a fascista tömeg öröngése közben — min ha mi sem történt volna — beszédet mondott.

Egyes jelentések szerint nem is Zamboni volt a merénylő, hanem egy ismeretlen, aki elmenekült. Kétszer embert letartóztattak, Zamboni egész családját is.

A fascisták rombolnak, gyújtogatnak egész Olaszországban, ahol fascistaellenesek vannak. A pápa kijelentette, hogy a Duce Isten különös védelme alatt áll. Összeállítják a fascistaellenesek névsorát és azt írják, hogy ezentúl mindenki úgy fog járni, ahogy Zamboni, akinek zsebében fascista igazolványt találtak. Az összes ellenzéki lapokat betiltották.

Milánóból jelentik: A Mussolini elleni merénylet hírére a páduai egyetemi tanács lemondásra kényszerítette a fascistaellenes tanárokat. A városban megalakították a fascista „kció” bizottságot, hogy megtisztítsák Milánót a gyanús elemektől. A bizottság ma megtámadta a Petrucci kávéházat a szabadkőművesek és fascistaellenesek találkozóhelyét és az egész kávéház közönségét botokkal kiverték.

Sardínia fővárosából, Cagliariből véres összerúróásokat jelenének. Megrohanták a katolikusok lapjait, a Corriere de Sardegna és a cagliari intelligencia lapjának, a Setto nek szerkesztőségei. Az irodahelyiségeket összerombolták és összetörték a szedőgépeket is. Fascisták azután egy ellenzéki képviselő lakása elé vonultak és be akarták hozni törni, de a házat magas kerítés veszi körül és így az egyik fascista mászott fel, hogy megáldásdja a képviselőt. A szorongatott család védekezett. Előkerültek a revolverek is, a képviselő is több lövést tett, a golyók egy fascistát megölettek. A rendőrség csak hosszas munka után állította helyre a rendet.

Rómában a La Veró d'Italia ma vezércikkben azt a szenzációs hírt közli, hogy a Mussolini elleni merényletet Franciaországban készítették elő. Nizzában már napokkal ezeltől beszélték, hogy Mussolini ellen a Marcia sur Roma évfordulóján merényletet fognak elkövetni. A hatóságok az olasz-francia határ legszigorúbb ellenőrzését rendelték el.

Párisból jelentik: A francia rendőrség Parigban 40 olasz és spanyol állampolgárt tartóztatott le. A letartóztatás oka ismeretlen.

Rómából jelentik: November 20-án kezd meg a sion-i esküdtészek az első Mussolini elleni merénylet tettesei büntügyének tárgyalását. A vádlottak Zamboni volt olasz képviselő és Capello tábornok. Az összes vádlottak száma 12. Az államügyészség gyilkosság kísérelése és az állami rend ellen szervezett merénylettel vádolja Zambonit és társait.

A törvényszék súlyos ítélete után a tábla is destruktívnak bélyegezte meg a szegedi ébredők napilapját.

„A Szegedi Uj Nemzedék uszít, izgat és a valódi destrukciót képviseli.”
A tábla is felmentette Burger Bélát Dobay Gyula vádja alól.

„A Szegedi Uj Nemzedék a társadalmi rendet destruálja és mint ilyen káros a társadalmi rendre.”

(A Délmagyarország munkatársától.) A szegedi tábla Ország-tanácsa kedden délelőtti tárgyalta dr. Burger Béla és a szegedi kurzuslap nagy feltűnést keltett pörét, amelynek fő tárgyalásán — mint még emlékeztet — a szegedi törvényszék Burger Bélát felmentette és megállapította, hogy

a szegedi kurzuslap uszít, cikkei a rombolás és pusztulás csirgét rejlik magukban, ami nem egyéb, mint destrukció.

Dr. Burger Béla ellen dr. Dobay Gyula és a Szegedi Uj Nemzedék lapvállalat annakidején kétfélebeli sajtó útján elkövetett rogalvárság és kétfélebeli becsületsértés címén tett büntvádi feljelentést. Dr. Burger ugyanis az azóta örökre elnémitott Szeged 1924 október 26-iki számában „Dobay Gyula társadalmi békét hírdet” címmel cikket írt, amelyben egy ügyvádi vacsorával kapcsolatosan az alábbi inkriminált kifejezéseket is írta:

— „Ezútan dr. Dobay Gyula, az uszításairól és izgatásairól ismert szegedi napilap főszerkesztője amelkedett szólásra...”

— „A bárati vacsorán elhangzott figyelemre-méltó felszólaláshoz nekünk csak annyi hozzá-tenni valónk van, hogy az ilyen hangokat nemcsak a fehér asztal mellett kell hangoztatni,

de a népgyűlések poros dobogóján is, sőt még annak a lapnak hasábjain is, amely most Szegedem az igazi destrukciót képviseli.”

A cikk miatt Dobay megindította a sajtópört. A szegedi törvényszék Vld-tanácsa előtti megtartott

főtárgyaláson

Burger kérte a valódi igaz bizonyításának elrendelését, kérte az Uj Nemzedék ellen indított büntvádi eljárások iratainak beszerzését, valamint számos cikk felolvasását. A törvényszék a bizonyítást el is rendelte.

A cikkekből foglalt állítások valódiságának bizonyítása céljából a bíróság 56 hírlapi cikket olvasott fel, amelyekből kitérni, hogy

a kurzuslap izgat és uszít és így irányban kell ismeretnek lenni a tárgylapok, egyoldalú pártszempontok fölé emelkedő, higgadt és józan újság-olvasó közönség előtt is, — mint azt a törvényszék ítéletében kijelentette.

Mind ezek alapján megállapította a bíróság azt is, hogy a vádbeli közleményben foglalt tények megfelelnek a valódságnak.

A felmentő és a kurzuslapot súlyosan megbélyegző ítélet ellen dr. Dobay Gyula a lapvállalat nevében is

felebbezést